

**LIETUVOS BANKO
TEISĖS IR LICENCIJAVIMO DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL X. X. IR LUMINOR BANK AS GINČO NAGRINĖJIMO**

2025-11-28 Nr. 429-287
Vilnius

Lietuvos bankas gavo X. X. (toliau – pareiškėjas) kreipimąsi, kuriuo prašoma išnagrinėti tarp pareiškėjo ir *Luminor Bank AS*, veikiančio Lietuvoje per įsteigtą skyrių, (toliau – bankas) kilusį ginčą.

N u s t a t y t a:

2022 m. rugpjūčio 3 d. pareiškėjas su banku sudarė vartojimo kredito sutartį Nr. (*duomenys neskelbiami*) (toliau – Kredito sutartis su banku), pagal kurią vartojimo reikmėms pareiškėjui buvo suteiktas 11 900 Eur kreditas, bendra vartojimo kredito gavėjo mokama suma – 15 092,96 Eur, nurodomas galutinis vartojimo kredito grąžinimo terminas - 2027 m. liepos 26 d.

Pareiškėjas bankui pateikė 2024 m. balandžio 29 d. 12 val. 12 min. pasirašytą prašymą grąžinti kreditą anksčiau nustatyto termino: prašyme nurodoma suma - 8 469,51 Eur, kredito grąžinimo data – 2024 m. balandžio 29 d. (toliau – Prašymas).

Pateiktais duomenimis, bankas bandė įvykdyti pareiškėjo Prašymą kitą darbo dieną (2024 m. balandžio 30 d. 09.05 val.), tačiau pareiškėjo mokėjimo sąskaitos, atidarytos banke, likutis buvo nepakankamas (sudarė 4,72 Eur). Pakartotinai bankas bandė įvykdyti pareiškėjo Prašymą ir vėlesnę darbo dieną (2024 m. gegužės 2 d. 07.30 val.), tačiau pareiškėjo mokėjimo sąskaitos likutis vis dar buvo nepakankamas (sudarė 3,42 Eur).

Nepavykus įvykdyti Prašymo, jis buvo atmestas. Apie tai 2024 m. gegužės 2 d. 07.35 val. pareiškėjas buvo informuotas žinute interneto banke ir el. paštu. Banko pranešime buvo nurodyta Prašymo atmetimo priežastis ir veiksmai, kuriuos pareiškėjas turi atlikti, norėdamas grąžinti vartojimo kreditą¹.

2024 m. gegužės 2 d. 14.10 val. į pareiškėjo sąskaitą banke buvo įskaityta 8 478,30 Eur suma, kurią pareiškėjui išmokėjo UAB „SB lizingas“ (šiuo metu - UAB Artea lizingas) (toliau – bendrovė) pagal su pareiškėju 2024 m. gegužės 2 d. sudarytą vartojimo kredito sutartį Nr. (*duomenys neskelbiami*) (toliau – Kredito sutartis su bendrove). Kadangi tuo metu Prašymas jau buvo atmestas, bankas jokių veiksmų su šiomis bendrovės pervestomis lėšomis neatliko.

Pareiškėjo pateikti duomenys pavirtina, kad 2024 m. birželio 28 d. – rugsėjo 18 d. tarp pareiškėjo ir banko vyko susirašinėjimas, kuriame minimas ir pareiškėjo nusiskundimas dėl banko neįvykdyto Prašymo. Susirašinėjimo metu bankas prašė pareiškėjo aiškiai nurodyti kilusio ginčo aplinkybes ir reiškiamą reikalavimą bei jo pagrindą. Pareiškėjas nurodė, jog bankui pateiks išsamią pretenziją raštu.

2024 m. rugsėjo 22 d. pareiškėjas bankui pateikė pretenziją dėl nuostolių atlyginimo. 2024 m. spalio 3 d. bankas pateikė atsakymą į pareiškėjo pretenziją, kuriame nurodė su pretenzija nesutinkantis. Tarp šalių kilus ginčui, pareiškėjas kreipėsi į Lietuvos banką dėl ginčo nagrinėjimo.

Kreipimesi į Lietuvos banką pareiškėjas nurodė, kad 2024 m. balandžio 26 d. kreipėsi į bendrovę dėl Kredito sutarties su banku refinansavimo. Bendrovė paprašė pateikti banko rašytinį

¹ Banko pranešimo tekstas „Gerbiamas kliente, informuojame, kad atmetėme jūsų prašymą anksčiau laiko padengti kreditą, nes jūsų sąskaitoje trūksta lėšų kreditui padengti. Prašome iš naujo pateikti prašymą, kai jūsų sąskaitoje bus pakankamas lėšų likutis kreditui padengti“.

patvirtinimą apie vartojimo kredito likutį ir banko sąskaitos numerį, į kurią grąžintinas vartojimo kreditas, todėl pareiškėjas kreipėsi į banką.

2024 m. balandžio 30 d. pareiškėjas gavo patvirtinimą iš banko, kad vartojimo kredito likutis yra 8 469,51 Eur, o priskaičiuotos palūkanos 2024 m. balandžio 30 d. yra 8,79 Eur (toliau – Patvirtinimas). Patvirtinime bankas taip pat nurodė, kad lėšos vartojimo kredito grąžinimui į nurodytą mokėjimo sąskaitą turėtų būti pervestos ir įskaitytos ne vėliau nei tos pačios dienos 16 val. Kitu atveju, vartojimo kredito grąžinimas bus vykdomas sekančią darbo dieną ir mokėtina palūkanų suma bus didesnė. Pareiškėjas iš Patvirtinimo teigia supratęs, kad išankstinis vartojimo kredito grąžinimas bet kuriuo atveju bus vykdomas, tačiau grąžinant vartojimo kreditą kitą dieną, gali didėti mokėtina palūkanų suma. Apie tai, kad bankas apskritai vienašališkai atsisakys vykdyti Prašymą, pareiškėjas teigia nebuvęs informuotas, kaip ir nebuvęs informuotas apie lėšų nurašymo nuo mokėjimo sąskaitos eigą ir tvarką. Pareiškėjo nuomone, tokiu neveikimu bankas pažeidė Lietuvos Respublikos vartojimo kredito įstatymą (toliau – VKĮ) ir Kredito sutarties su banku sąlygas.

Pareiškėjas nurodė 2024 m. gegužės 1 d. pateikęs bendrovei Patvirtinimą, o 2024 m. gegužės 2 d. sudaręs Kredito sutartį su bendrove, pagal kurią bendra vartojimo kredito suma – 11 100 Eur. Šios sutarties pagrindu 2024 m. gegužės 2 d. bendrovė į pareiškėjo mokėjimo sąskaitą banke pervedė vartojimo kreditui pagal Kredito sutartį su banku refinansuoti ir banko priskaičiuotoms palūkanoms sumokėti skirtą sumą (8 478,30 Eur), o likusi pareiškėjui bendrovės paskolinta suma (2 621,70 Eur) buvo skirta pareiškėjo vartojimui (pagal Kredito sutartį su bendrove, ji turėjo būti pervesta į pareiškėjo mokėjimo sąskaitą kitoje kredito įstaigoje (AB SEB banke)).

Pareiškėjo teigimu, nors bankas 2024 m. gegužės 2 d. pranešimu informavo apie atmestą Prašymą, pareiškėjo sąskaitoje nesant pakankamai lėšų, tačiau bankas nenurodė, kokia konkrečiai yra trūkstama lėšų suma. Pareiškėjas nurodė, kad toks banko pranešimas jam buvo netikėtas, nes pareiškėjas nebuvo tinkamai informuotas, kad jau 2024 m. balandžio 30 d. 09.05 val. ar 2024 m. gegužės 2 d. 07.30 val. bankas bandys nurašyti lėšas nuo jo mokėjimo sąskaitos išankstiniam vartojimo kredito grąžinimui ar kad jo mokėjimo sąskaitos likutis yra nepakankamas Prašymui įvykdyti. Jo mokėjimo sąskaitų banke likučiai, pareiškėjo teigimu, jam tapo žinomi tik pateikus 2024 m. rugsėjo 22 d. pretenziją bankui.

Pareiškėjo teigimu, aplinkybė, kad iš bendrovės gautas lėšas iš banko sąskaitos jis vėliau pervedė į kitas sąskaitas, nereiškia, kad pareiškėjas sąmoningai nutarė nemokėti banko suteiktą vartojimo kreditą grąžinančių įmokų. Pareiškėjas nurodė, kad bankui atmetus Prašymą, jis bandė užsiregistruoti vizitui į banko padalinį, taip pat ne kartą tiek telefonu, tiek raštu kreipėsi į banką, reikalaudamas „užskaityti pagrindinę grąžintiną vartojimo kredito sumą“. Vis dėlto, pareiškėjo teigimu, bankas neteikė informacijos, kodėl nesutinka sudaryti sąlygų vartojimo kreditą grąžinti anksčiau nustatyto termino.

Pareiškėjo nuomone, natūralu, kad paaiškėjus, jog Prašymas atmestas ir vėliau bankui nepateikus atsakymo į pareiškėjo kreipimuisi, pareiškėjas savo lėšų nebelaikė banko mokėjimo sąskaitose ir jas pervedė į turimas mokėjimo sąskaitas kitose kredito įstaigose. Anot pareiškėjo, Kredito sutarties su banku pažeidimas jau buvo įvykęs faktas, todėl vėliau pareiškėjo pervestos lėšos į kitas sąskaitas kitose kredito įstaigose nešalina banko sutartinės atsakomybės ir negali pateisinti VKĮ nuostatų nesilaikymo, tinkamo informacijos nepateikimo pareiškėjui.

Pasisakydamas dėl patirtų nuostolių, pareiškėjas nurodė, kad „logika dėl Pareiškėjo patirtų nuostolių yra ne lėšos, gautos iš SB lizingo, kurias Pareiškėjas persivedė į savo kitas sąskaitas ir panaudojo kitoms reikmėms, o susidaręs skirtumas dėl paimto vartojimo kredito ir refinansavimo UAB „SB lizingas“. <...> Kadangi Bankas nesutiko su Pareiškėjo prašymu pagal Sutartį ir įstatymą grąžinti visą arba pagrindinę dalį vartojimo kredito iš anksto, Pareiškėjas dėl to patyrė didelius nuostolius, kadangi Pareiškėjo mokamų mėnesio įmokų suma padvigubėjo, t. y. Pareiškėjui buvo priskaičiuotos ir UAB „SB lizingas“, ir Banko mėnesio įmokos pagal sudarytas sutartis. Atsižvelgiant į tai, dėl Banko atliktų neteisėtų veiksmų sutriko ir UAB „SB lizingas“ mėnesio įmokų kai kurie mokėjimai pagal pasirašytas sutartis. Dėl Banko atliktų neteisėtų veiksmų Pareiškėjo kredito istorija buvo pabloginta dar kartą.“

Pareiškėjas taip pat nurodė, kad „2024 m. gegužės 1-2 d. (už 2 (dvi) dienas) grąžintina vartojimo kredito palūkanų suma sudarė vos 4,46 Eur. <...> 2024-04-30 dienai UAB „SB lizingas“ refinansuota Ieškovui suma sudarė 8 478,30 Eur, įskaitant ir 8,79 Eur aukščiau Atsakovo nurodytas palūkanas. Tai reiškia, kad Atsakovas neleido iš anksto Ieškovui grąžinti iš esmės visos 8 478,30 Eur vartojimo kredito sumos, nes Atsakovui trūko vos už 2 (dvi) dienas

mažareikšmės 4,46 Eur palūkanų sumos ir/arba šiai sumai prilyginamos panašios sumos, jeigu Atsakovo palūkanų apskaičiavimas nežymiai skirtųsi. <...> 4,46 Eur sumą Atsakovas galėjo įtraukti į Ieškovo banko sąskaitos rezervuotiną sumą -4,46 Eur arba nurodyti sumokėti galutinį mažareikšmį likusios kredito dalies likutį kitu bankiniu pavedimu, kad visas vartojimo kredito likutis būtų laikomas gražintas tinkamai ir laiku.“

Pareiškėjo nuomone, bankas piktnaudžiavo, remdamasis 2021 m. lapkričio 23 d. banko Vartojimo kredito teikimo taisyklių (toliau – Vartojimo kredito teikimo taisyklės) 7.4 papunkčio nuostata, pagal kurią bankas turi teisę nevykdyti vartojimo kredito gavėjo prašymo dėl išankstinio vartojimo kredito gražinimo, jei mokėjimo sąskaitoje esančių lėšų nepakanka prašyme nurodytos vartojimo kredito sumos gražinimui ir pradelstų mokėjimo sumų sumokėjimui.

Pareiškėjo teigimu, nors bankui apie pareiškėjo prašymą gražinti visą vartojimo kredito sumą arba pagrindinę jos dalį buvo žinoma dar 2024 m. balandžio 30 d., tačiau bankas teikė neteisingus duomenis Lietuvos banko administruojamai Paskolos rizikų duomenų bazei (toliau – PRDB) apie pareiškėjo pradelstus įsipareigojimus bankui, nurodydamas, kad pareiškėjo skolos bankui atsiradimo data – 2024 m. birželio 26 d., o pareiškėjo neapmokėta vartojimo kredito ir palūkanų suma – 8 474,90 Eur.

Pareiškėjo nuomone, jis negalėjo būti laikomas laiku negražinančiu vartojimo kredito ir nemokančiu palūkanų, kadangi bankas atsisakė priimti pareiškėjo pasiūlytą tinkamą prievolės įvykdymą arba neatliko veiksmų, iki kurių atlikimo pareiškėjas negalėjo įvykdyti savo prievolės (Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 6.262 straipsnio 1 dalis).

Pareiškėjas nurodė, kad būtent bankas šiuo atveju laikytinas pažeidusiu savo prievolės pareiškėjui², kadangi 2024 m. gegužės 2 d. jo neinformavo, koks yra trūkstamas visos gražintinos vartojimo kredito sumos likutis, be to, nevykdė pareiškėjo prašymų gražinti vartojimo kreditą ir sumokėti palūkanas (iš viso 8 478,30 Eur), toliau pareiškėjui neteisėtai taikė palūkanas, delspinigius pagal Kredito sutartį su banku bei tokiu būdu pablogino pareiškėjo kredito istoriją, apribodamas pareiškėjo galimybę gauti finansavimą iš kitų finansų įstaigų.

Pareiškėjas nurodė, kad banko pareiškėjui atlygintiną 16 948,30 Eur sumą sudaro 8 478,30 Eur (banko suteikto vartojimo kredito refinansavimui skirta suma) ir 8 470 Eur³ „patirta teisinių išlaidų suma už pretenzijos parengimą dėl žalos (nuostolių) atlyginimo ir už prašymo dėl vartojimo ginčo nagrinėjimo dėl sutarties pažeidimo, žalos (nuostolių) atlyginimo parengimą; įrodymų paieška, analizė ir vertinimas už 2024 m. gegužės - rugsėjo mėnesių laikotarpį; iš viso skirta mažiausiai 14 valandų atsitraukimo nuo paslaugų teikimo ir vadovavimo įmonės kasdienei veiklai pagal Civilinę (paslaugų) sutartį“.⁴

Atsiliepime į pareiškėjo kreipimąsi bankas nurodė su pareiškėjo reikalavimais dėl tariamos žalos ir teisinių išlaidų atlyginimo nesutinkantis. Banko teigimu, nors buvo informuotas apie atmestą Prašymą⁵, pareiškėjas ne tik pakartotinai nesikreipė į banką, bet jau kitą dieną (2024 m. gegužės 3 d.) pradėjo bendrovės pervestas lėšas leisti savo reikmėms ir įvairiomis sumomis jas pervedė į kitas pareiškėjo valdomas mokėjimo sąskaitas (į savo asmeninę bei jam priklausančios mažosios bendrijos (MB) sąskaitas⁶).

² Pagal CK 6.64 straipsnio 2-4 dalis.

³ Pareiškėjas pateikė tokį paaiškinimą dėl prašymo atlyginti su teisinėmis paslaugomis susijusias išlaidas: „8 470 Eur (500 Eur/val. x 4 val. = 2 000 Eur; 2 000 Eur + 21 proc. PVM = 2 420 Eur; 500 Eur/val. x 10 val. = 5 000 Eur; 5 000 Eur + 21 proc. PVM = 6 050 Eur; 6 050 Eur + 2 420 Eur = 8 470 Eur) patirta teisinių išlaidų suma už pretenzijos parengimą dėl žalos (nuostolių) atlyginimo ir už prašymo dėl vartojimo ginčo nagrinėjimo dėl sutarties pažeidimo, žalos (nuostolių) atlyginimo parengimą, kas sukėlė Ieškovui papildomas nemažas teises išlaidas rengiant prašymą Lietuvos bankui, tikrinant ir analizuojant visus įrodymus, faktines aplinkybes, teisės aktų nuostatas ir aktualią šiam ginčui teismų praktiką.“ Pareiškėjo, kaip MB (*duomenys neskelbiami*) (toliau – MB) direktoriaus, ginčo su banku bylai sugaištas laikas yra nurodytas pareiškėjo pateiktuose MB direktoriaus įsakymuose „Dėl skirto/sugaišto laiko civilinėje byloje“.

⁴ Pareiškėjas pateikė civilinę paslaugų sutartį, sudaryta tarp jo, kaip MB vadovo, ir MB, atstovaujamos pareiškėjo, veikiančio kaip vienintelis MB narys. Šia sutartimi pareiškėjas, kaip MB vadovas, įsipareigojo atlikti MB valdymo ir veiklos organizavimo funkcijas, o MB įsipareigojo jam už tai mokėti fiksuoto dydžio atlyginimą (3 500 Eur). Pagal Juridinių asmenų registro duomenis MB veikla yra susijusi su teisinių paslaugų teikimu.

⁵ Pareiškėjas neneigė gavęs 2024 m. gegužės 2 d. banko žinutę su atsakymu ir pateikė ją kaip prašymo Lietuvos bankui priedą.

⁶ 2024 m. gegužės 3 d. pareiškėjas į kitą savo sąskaitą pervedė 1 200 Eur sumą, o 2024 m. gegužės 8-12 d. MB pareiškėjas pervedė 6 533,33 Eur, nurodoma paskirtis – pradinio įnašo didinimas.

Banko teigimu, aplinkybės, kad iki 2024 m. gegužės 2 d. 14.10 val. pareiškėjo mokėjimo sąskaitos banke likutis buvo 3,42 Eur, o 2024 m. gegužės 3 d. pareiškėjas pradėjo pervedinėti iš bendrovės į mokėjimo sąskaitą banke gautas lėšas į kitas mokėjimo sąskaitas, netrukus pervesdamas didžiąją jų dalį, patvirtina pareiškėjo ketinimus šių lėšų nenaudoti banko suteikto vartojimo kredito išankstiniam grąžinimui.

Bankas nesutiko su pareiškėjo teiginiais, esą iš anksto tinkamai neinformavo pareiškėjo, kada pradės nuskaičiuoti lėšas nuo pareiškėjo mokėjimo sąskaitos banke, vykdant prašymą dėl išankstinio vartojimo kredito grąžinimo. Banko nuomone, tokius teiginius paneigia ne tik faktas, kad pareiškėjas pats pasirinko lėšų nuskaitymo datą, teikdamas Prašymą, bet ir pareiškėjo pateikta vėlesnė komunikacija su banku.

Bankas atmetė pareiškėjo teiginius, esą pareiškėjui nebuvo teikiama informacija apie jo lėšų likučius mokėjimo sąskaitose banke ir šią informaciją pareiškėjas esą sužinojo tik pateikęs 2024 m. rugsėjo 22 d. pretenziją bankui. Bankas nurodė, kad pareiškėjas visą laiką turėjo prieigą prie savo mokėjimo sąskaitų informacijos ir aktyviai naudojosi interneto banko funkcija. Be to, pareiškėjas nesikreipė į banką su prašymu pateikti informaciją apie jo mokėjimo sąskaitos likutį, jeigu tokį poreikį turėjo.

Banko teigimu, pareiškėjas buvo tinkamai informuotas tiek apie lėšų nurašymo nuo jo mokėjimo sąskaitos eigą ir tvarką, tiek ir apie pateikto Prašymo atmetimo faktą (2024 m. balandžio 30 susirašinėjimas tarp banko ir pareiškėjo, 2024 m. gegužės 2 d. banko siųstas pranešimas).

Bankas paaiškino, kad laiku ir tinkamai reagavo į visus pareiškėjo prašymus ir kreipimusis. Pareiškėjas buvo tinkamai informuotas, kokius veiksmus turėtų atlikti, norėdamas grąžinti vartojimo kreditą anksčiau nustatyto termino, tačiau pareiškėjas suteiktą informaciją ignoravo ir nesiėmė veiksmų tam, kad vartojimo kreditas būtų grąžintas, t. y. pareiškėjas neteikė bankui naujo prašymo dėl išankstinio vartojimo kredito grąžinimo ir nuo 2024 m. gegužės 3 d. savo mokėjimo sąskaitoje neužtikrino pakankamos sumos vartojimo kredito grąžinimui.

Bankas nurodė, kad pareiškėjo logika, jog jis dėl banko veiksmų patyrė nuostolius, nėra suprantama, nes pats pareiškėjas neatliko banko suteikto vartojimo kredito grąžinimui reikalingų veiksmų, o iš bendrovės paimtas ir kitoms reikmėms panaudotas vartojimo kreditas nėra niekaip susijęs su banko veiksmis.

Bankas nesutiko su pareiškėjo teiginiais, esą jam grąžinti vartojimo kreditą bankui trūko „mažareikšmės 4,46 Eur palūkanų sumos“. Banko teigimu, abu kartus, kai buvo bandoma vykdyti Prašymą, pareiškėjo mokėjimo sąskaitoje banke trūko iš esmės visos vartojimo kredito išankstiniam grąžinimui reikalingos sumos, o ne kelių eurų, susidariusių dėl palūkanų skirtumo, kaip teigia pareiškėjas.

Bankas atmetė pareiškėjo teiginius, esą banko veiksmai pakenkė pareiškėjo kredito istorijai, nes pats pareiškėjas pasirinko nemokėti įmokų pagal Kredito sutartį su banku. Banko teigimu, žinodamas apie negrąžintą vartojimo kreditą ir tai, kad jam dengti skirtas lėšas pervedė į kitas mokėjimo sąskaitas, pareiškėjas ne tik nedėjo pastangų grąžinti bankui vartojimo kredito, tačiau nuo 2024 m. birželio mėn. iš viso nustojo mokėti įmokas pagal Kredito sutartį su banku.

Pareiškėjas nemokėjo Kredito sutartyje su banku nustatytų įmokų, taip pat mokesčių už banko teikiamas paslaugas (t. y. paslaugų krepšelio mokesčio) nuo 2024 m. birželio mėn. iki spalio mėn., o pretenziją bankui dėl tariamų nuostolių atlyginimo pateikė tik gavęs iš banko raštą apie tai, kad dėl susidariusių įsiskolinimų Kredito sutartis su banku bus nutraukta ir bus pradėtas priverstinis skolos išieškojimas. 2024 m. spalio 25 d. pareiškėjas papildė savo banko sąskaitą reikiama lėšų suma ir buvo padengti pareiškėjo įsiskolinimai bankui. Bankas pateikė pareiškėjo mokėjimo sąskaitos išrašą už 2024 m., kuriame atspindi ši situacija.

Bankas nurodė sudaręs pareiškėjui galimybes grąžinti vartojimo kreditą anksčiau nustatyto termino ir visus veiksmus atlikęs tinkamai.

K o n s t a t u o j a m a:

Vadovaujantis Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23 patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių (toliau – Ginčų nagrinėjimo taisyklės) 44 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Vartotojas ir finansų rinkos dalyvis privalo įrodyti tas aplinkybes, kuriomis remiasi kaip savo reikalavimų arba atsikirtimų pagrindu, išskyrus atvejus, kai remiamasi

aplinkybėmis, kurių nereikia įrodinėti. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka ginčo šalių pateiktų įrodymų vertinimą ir jo pagrindui priima sprendimą.

Kaip matyti iš Lietuvos bankui pateiktų dokumentų ir informacijos, iš esmės šalių ginčas kilo dėl sutartinės civilinės atsakomybės taikymo bankui, nes, pareiškėjo teigimu, bankas apribojo pareiškėjo galimybę anksčiau nustatyto termino grąžinti vartojimo kreditą pagal Kredito sutartį su banku, kas nulėmė nuostolių pareiškėjui atsiradimą. Banko vertinimu, jis veikė teisėtai ir jokių būdu nenulėmė pareiškėjo prašomų atlyginti tariamų nuostolių.

Siekiant išspręsti tarp šalių kilusį ginčą, Lietuvos banko vertinimu, būtina nustatyti: 1) ar egzistuoja sąlygos banko civilinei atsakomybei kilti, t. y. ar bankas atliko neteisėtus veiksmus, kurie galėjo lemti pareiškėjo nurodomus nuostolius; 2) ar bankui kyla pareiga atlyginti pareiškėjo nurodomas teises išlaidas.

CK 6.245 straipsnio 1 dalyje apibrėžiama, kad civilinė atsakomybė - tai turtinė prievolė, kurios viena šalis turi teisę reikalauti atlyginti nuostolius (žalą) ar sumokėti netesybas, o kita šalis privalo atlyginti padarytus nuostolius (žalą) ar sumokėti netesybas. Civilinė atsakomybė atsiranda esant asmens, įpareigoto atlikti atitinkamus veiksmus ar nuo jų susilaikyti, neteisėtiems veiksams ar neveikimui, kaltei dėl šių neteisėtų veiksmų padarymo ar neveikimo, žalai ir priežastiniam ryšiui tarp veiksmų ar neveikimo ir atsiradusios žalos (CK 6.246-6.249 straipsniai). Kasacinis teismas savo praktikoje ne kartą yra pažymėjęs, kad sutartinei civilinei atsakomybei žalos atlyginimo formai taikyti (CK 6.245 straipsnio 3 dalis, 6.256 straipsnis) nepakanka sutarties neįvykdymo (pažeidimo) fakto. Sutartinei civilinei atsakomybei taikyti yra būtinas visų civilinės atsakomybės sąlygų visetas - bent vienos sąlygos nebuvimas eliminuoja civilinės atsakomybės taikymo galimybę⁷.

1. Dėl banko veiksmų teisėtumo

Kaip matyti iš pareiškėjo kreipimosi, ginčas iš esmės kilo dėl to, ar bankas veikė tinkamai, pareiškėjui pateikus Prašymą grąžinti pagal Kredito sutartį su banku suteiktą vartojimo kreditą anksčiau nustatyto termino ir vėliau, po to, kai Prašymas buvo atmestas.

1.1. Dėl banko veiksmų, susijusių su Prašymo vykdymu

Vartojimo kredito teisinius santykius reglamentuojančio VKĮ 17 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad vartojimo kredito gavėjas turi teisę bet kuriuo metu įvykdyti visus arba dalį savo įsipareigojimų pagal vartojimo kredito sutartį. Tai padaręs, jis turi teisę į bendros vartojimo kredito kainos sumažinimą, kurį sudaro likusio vartojimo kredito sutarties trukmės laikotarpio, skaičiuojamo nuo vartojimo kredito ar jo dalies grąžinimo dienos, palūkanos ir išlaidos.

Vartojimo kredito gavėjo teisė bet kuriuo metu įvykdyti visus arba dalį savo įsipareigojimų pagal vartojimo kredito sutartį ir šios teisės realizavimo tvarka detalai paaiškinta Vartojimo kredito teikimo gairių⁸ (toliau – Gairės) 34 punkte. Kadangi VKĮ nėra detalizuota VKĮ 17 straipsnio 1 dalyje nustatytų vartojimo kredito gavėjo teisių realizavimo tvarka, dėl tokios tvarkos vartojimo kredito sutarties šalims leidžiama susitarti vartojimo kredito sutartyje, užtikrinant, kad joje nustatyta vartojimo kredito grąžinimo anksčiau nustatyto termino tvarka pati savaime nepaneigia vartojimo kredito gavėjo teisės arba neapsunkina vartojimo kredito gavėjo galimybės bet kuriuo metu įvykdyti visus arba dalį savo įsipareigojimų pagal vartojimo kredito sutartį ir, tai padarius, reikalauti bendros vartojimo kredito kainos sumažinimo (Gairių 34.2 papunktis).

Gairių 34.9 papunktyje Lietuvos bankas yra pateikęs vertinimą, kad, jeigu vartojimo kredito davėjas yra kredito įstaiga ir vartojimo kredito sutartyje su vartojimo kredito gavėju sutarta, jog vartojimo kredito grąžinimo mėnesio įmokos bus nurašomos iš toje kredito įstaigoje atidarytos vartojimo kredito gavėjo sąskaitos, naudojamos ne tik vartojimo kreditui grąžinti, bet ir kitiems vartotojo poreikiams tenkinti, tokioje sąskaitoje esančios (įnešamos) vartojimo kredito gavėjo lėšos neturėtų būti automatiškai siejamos tik su šio vartojimo kredito grąžinimu ir

⁷ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2018 m. balandžio 13 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-144-915/2018 ir kt.

⁸ Patvirtintų Lietuvos banko Priežiūros tarnybos direktoriaus 2015 m. balandžio 27 d. sprendimu Nr. 241-69 (aktuali 2023 m. kovo 14 d. redakcija).

laikomos permoka, kurią kredito įstaiga turėtų paskirstyti, kad būtų gražinta anksčiau nustatyto termino.

Kredito sutarties su banku 15 punkte yra nurodyta: „Kitos sutarties sąlygos bei sutartyje naudojamos sąvokos yra nurodytos Vartojimo kredito teikimo taisyklėse. Papildomai prie sutartyje nurodytų sąlygų, šalių santykiams pagal šią sutartį bei visas kitas tarp Banko ir Kredito gavėjo sudarytas sutartis dėl Banko paslaugų teikimo Kredito gavėjui taip pat taikomos Luminor paslaugų teikimo bendrosios taisyklės, kurios yra neatskiriama sutarčių dalis. Kredito gavėjas patvirtina, jog susipažino ir sutinka su Luminor paslaugų teikimo bendrosiomis taisyklėmis, Vartojimo kredito teikimo taisyklėmis bei gavo jų egzempliorių.“

Remiantis Vartojimo kredito teikimo taisyklių 8.1 papunkčiu, bankas nurašo įmokas, mokesčius ir kitas mokėjimo sumas nuo Kredito sutartyje su banku nurodytos vartojimo kredito gavėjo banke atidarytos sąskaitos. Vartojimo kredito teikimo taisyklių 6.4 papunktyje nustatyta, kad vartojimo kredito gavėjas moka įmokas kiekvieną mėnesį įmokų mokėjimo dieną⁹. Įmokos sumą vartojimo kredito gavėjas privalo sukaupti banke atidarytoje mokėjimo sąskaitoje ne vėliau kaip iki dienos, einančios prieš įmokų mokėjimo dieną, pabaigos.

Vartojimo kredito teikimo taisyklių 7.1 papunktyje nurodyta, kad vartojimo kredito gavėjas turi teisę nemokamai gražinti visą ar dalį vartojimo kredito anksčiau nei sueina mokėjimo terminas. Pagal Vartojimo kredito teikimo taisyklių 7.2 papunktį vartojimo kredito gavėjas, norėdamas gražinti vartojimo kreditą ar jo dalį anksčiau termino, turi pateikti bankui banko nustatytos formos prašymą. Bankas įvykdo vartojimo kredito gavėjo prašymą per 10 dienų nuo prašymo pateikimo dienos arba prašyme nurodytą datą, jei ji vėlesnė. Vartojimo kredito teikimo taisyklių 7.4 papunktyje nurodyta, kad bankas turi teisę nevykdyti vartojimo kredito gavėjo prašymo dėl išankstinio vartojimo kredito gražinimo, jei mokėjimo sąskaitoje esančių lėšų nepakanka prašyme nurodytos vartojimo kredito sumos gražinimui ir pradelstų mokėjimo sumų sumokėjimui.

Kaip matyti iš pateiktų duomenų, šiuo atveju 2024 m. balandžio 29 d. pareiškėjas bankui pateikė Vartojimo kredito teikimo taisyklių 7.2 papunktyje numatytą Prašymą, kuriame nurodė, kad gražintina vartojimo kredito suma – 8 469,51 Eur, o pageidaujama kredito gražinimo data – 2024 m. balandžio 29 d.

Pateiktais duomenimis, bankas bandė įvykdyti pareiškėjo Prašymą kitą darbo dieną (2024 m. balandžio 30 d. 09.05 val.), tačiau pareiškėjo mokėjimo sąskaitos likutis buvo nepakankamas (t. y. tuo metu pareiškėjo mokėjimo sąskaitos likutis buvo 4,72 Eur). Bankas dar kartą bandė įvykdyti pareiškėjo Prašymą kitą artimiausią darbo dieną (2024 m. gegužės 2 d. 07.30 val.), tačiau pareiškėjo mokėjimo sąskaitos likutis vis dar buvo nepakankamas (tuo metu jis buvo 3,42 Eur).

Nepavykus įvykdyti Prašymo, pareiškėjo mokėjimo sąskaitoje nesant pakankamai lėšų, jis buvo atmestas. Įvertinus pateiktus duomenis, darytina išvada, kad bankas operatyviai, nepraleisdamas Vartojimo kredito teikimo taisyklėse nustatytų terminų, bandė vykdyti pareiškėjo Prašymą. Nors pareiškėjas teigia, esą jam buvo netikėta, kad bankas jau 2024 m. balandžio 30 d. ir gegužės 2 d. bandė nurašyti Prašymui įvykdyti reikiamas lėšas, toks pareiškėjo teiginys vertintinas kritiškai, kadangi, kaip minėta, pats pareiškėjas Prašyme nurodė, kad vartojimo kredito gražinimo data – 2024 m. balandžio 29 d. Pareiškėjas neginčija, kad šią dieną iki 16 val. kredito refinansavimui skirtos lėšos į jo mokėjimo sąskaitą nebuvo pervestos. Dėl minėtos priežasties, kaip ir buvo nurodyta banko pareiškėjui pateiktame Patvirtinime, buvo bandoma vartojimo kredito gražinimą vykdyti „sekančią darbo dieną“, šį bandymą pakartojant ir dar kitą darbo dieną (2024 m. gegužės 2 d.).

Kaip minėta, pagal Vartojimo kredito teikimo taisyklių 7.4 papunktį bankas turi teisę nevykdyti vartojimo kredito gavėjo prašymo dėl išankstinio kredito gražinimo, jei sąskaitoje esančių lėšų nepakanka prašyme nurodytos vartojimo kredito sumos gražinimui ir pradelstų mokėjimo sumų sumokėjimui. Nėra ginčo, kad tuo metu, kai bankas bandė vykdyti Prašymą, pareiškėjo mokėjimo sąskaitoje banke nebuvo Prašyme nurodytos gražintinos sumos. Taigi, bankas, atmesdamas Prašymą, tinkamai laikėsi vartojimo kredito išankstinio gražinimo teisės realizavimo tvarką nustatančių Kredito sutarties su banku sąlygų. Pažymėtina, kad teisėtai sudaryta ir galiojanti sutartis jos šalims turi įstatymo galią ir yra privaloma (CK 6.189 straipsnio 1 dalis).

⁹ Kredito sutarties su banku 8 punkte nurodoma, kad įmokų mokėjimo diena – 26 d.

Bankas, nepavykus įvykdyti Prašymo, operatyviai apie tai informavo pareiškėją 2024 m. gegužės 2 d. 07.35 val. siųsta žinute, kurioje, be kita ko, nurodė konkrečius veiksmus, kuriuos pareiškėjas turi atlikti, norėdamas grąžinti vartojimo kreditą („Prašome iš naujo pateikti prašymą, kai jūsų sąskaitoje bus pakankamas lėšų likutis kreditui padengti“). Pareiškėjas neneigia gavęs šį banko pranešimą. Manytina, kad iš šio pranešimo vidutiniam vartotojui turėjo būti aišku, kad Prašymo nebebus bandoma įvykdyti, o siekiant pasinaudoti vartojimo kredito išankstinio grąžinimo teise, būtina atlikti papildomus veiksmus – t. y. užtikrinti, kad mokėjimo sąskaitoje būtų pakankamas lėšų likutis ir apie tai iš naujo informuoti banką, t. y. pateikti naują prašymą.

Pastebėtina, kad nors pareiškėjas kritikavo banko pranešimą, nurodydamas, kad jame nebuvo nurodyta trūkstama lėšų suma, manytina, kad pareiškėjas, veikdamas kaip aktyvi, rūpestinga ir sąžininga sutartinių santykių šalis, turėjo teisę kreiptis į banką, jeigu jam ši informacija nebuvo žinoma ir buvo reikalinga, tačiau apie tokias aplinkybes duomenų nepateikta. Be to, nors pareiškėjas teigia, esą jam nebuvo žinomi lėšų likučiai banko sąskaitoje, šią aplinkybę patvirtinančių įrodymų taip pat nėra pateikta. Kartu yra pateikti nenuginčyti duomenys, kad pareiškėjas aktyviai naudojosi mokėjimo sąskaita banke, kurioje buvo galimybė patikrinti mokėjimo sąskaitoje esančius likučius. Taigi, tikėtina, kad lėšų sąskaitose likučiai pareiškėjui buvo žinomi.

Kaip minėta, 2024 m. gegužės 2 d. 14.10 val. į pareiškėjo banko sąskaitą bendrovė pervedė 8 478,30 Eur, nurodydama mokėjimo paskirtį „Isankstinis gražinimas“ ir Kredito sutarties su banku numerį. Turimais duomenimis, minėta pareiškėjo mokėjimo sąskaita banke buvo naudojama ne tik su banko suteiktu vartojimo kreditu susijusias tikslais, todėl bankas, remiantis Gairėse pateiktu vertinimu, be iš naujo pareiškėjo pateikto prašymo dėl vartojimo kredito išankstinio grąžinimo neturėjo pareigos vertinti įneštų lėšų kaip įmokos pagal Kredito sutartį su banku, kurią bankui kiltų pareiga paskirstyti.

Be to, kaip minėta, bankas pareiškėjui aiškiai nurodė, kokius veiksmus pareiškėjas turi atlikti, jeigu siekia grąžinti vartojimo kreditą anksčiau nustatyto termino. Vis dėlto, pateikti duomenys patvirtina, kad į pareiškėjo banko sąskaitą įskaičius bendrovės pervestas lėšas, pareiškėjas nevykdė banko jam pateiktų instrukcijų ir neinformavo banko, jog atsirado vartojimo kredito išankstinio grąžinimo galimybė, kuria pareiškėjas siekia pasinaudoti, bei papildomo prašymo iš anksto grąžinti vartojimo kreditą nepateikė.

Nors pareiškėjas teigė, esą, nepaisant Kredito sutarties su banku nuostatų ir aiškos banko komunikacijos, tikėjosi, kad jo Prašymą bus toliau bandoma vykdyti, pažymėtina, kad pareiškėjas, bendrovei pervedus lėšas į jo mokėjimo sąskaitą banke, ne tik nesikreipė į banką dėl vartojimo kredito išankstinio grąžinimo nevykdymo, bet jau kitą dieną (2024 m. gegužės 3 d.) iš savo mokėjimo sąskaitos inicijavo 1 200 Eur mokėjimą į savo mokėjimo sąskaitą kitoje kredito įstaigoje. Taigi, jau kitą dieną po bendrovės atlikto mokėjimo pareiškėjas ženkliai sumažino banko sąskaitoje turimų lėšų sumą, kuri vėliau nebuvo papildyta, bet toliau mažinama 2024 m. gegužės 8-12 d. atliktais trimis mokėjimais, kuriais pareiškėjas MB pervedė iš viso 6 533,33 Eur, nurodydamas mokėjimų paskirtį „pradinio įnašo didinimas“.

Įvertinus minėtas aplinkybes, darytina išvada, kad pareiškėjas per 10 dienų nuo tada, kai į jo sąskaitą banke buvo įskaitytos bendrovės pervestos lėšos, didžiąją jų dalį (7 733,33 Eur) pervedė į kitas savo valdomas sąskaitas. Taigi, būtent dėl pareiškėjo atliktų veiksmų pareiškėjo Prašyme nurodomos apimties vartojimo kredito grąžinimas anksčiau nustatyto termino tapo neįmanomas – nebuvo nei naujo pareiškėjo prašymo bankui, nei vartojimo kredito grąžinimui reikalingos sumos pareiškėjo mokėjimo sąskaitoje.

Nors pareiškėjas teigia, esą bankas nevykdė Prašymo dėl nedidelės trūkstamos lėšų sumos palūkanoms sumokėti, sutikti su tokia pareiškėjo nuomone nėra pagrindo. Kaip minėta, Prašyme pats pareiškėjas nurodė anksčiau nustatyto termino grąžintiną vartojimo kredito sumą bei grąžinimo datą. Pateikti duomenys patvirtina, kad bankui dvi darbo dienas nuo Prašymo pateikimo bandant jį vykdyti, pareiškėjo mokėjimo sąskaitoje buvo vos 4,72 Eur (2024 m. balandžio 30 d.) ir 3,42 Eur (2024 m. gegužės 2 d. 07.30 val.) – aiškiai nepakankamos lėšų sumos banko suteikto vartojimo kredito išankstiniam grąžinimui ir banko priskaičiuotų palūkanų sumokėjimui.

Įvertinus pateiktus duomenis, manytina, kad neužtikrindamas pakankamo lėšų likučio banko sąskaitoje Prašyme nurodytu laiku, o vėliau, įskaičius bendrovės pervestas lėšas į mokėjimo sąskaitą, pakartotinai neteikdamas prašymo grąžinti vartojimo kreditą anksčiau nustatyto termino ir pervesdamas lėšas iš mokėjimo sąskaitos banke į kitas sąskaitas, pats

pareiškėjas savo veiksmais (neveikimu) lėmė, kad vartojimo kreditas bankui anksčiau nustatyto termino nebuvo gražintas. Manytina, kad bankas veikė teisėtai, Kredito sutartyje su banku detalizuota tvarka, sudarydamas galimybes pareiškėjui gražinti vartojimo kreditą anksčiau nustatyto termino bei komunikuodamas su pareiškėju apie vartojimo kredito gražinimo sąlygas, Prašymo atmetimą bei galimus tolimesnius veiksmus.

1.2 Dėl banko veiksmų, laikant, kad pareiškėjas pradėsė vykdyti įsipareigojimus pagal Kredito sutartį su banku po Prašymo atmetimo

Kaip matyti iš pateikto pareiškėjo mokėjimo sąskaitos banke išrašo, 2024 m. gegužės 27 d. buvo atliktas mokėjimas pagal Kredito sutartį su banku, sumokant vartojimo kredito įmoką (185,13 Eur) ir palūkanas (68,15 Eur). Vėliau mėnesinės įmokos pagal Kredito sutartį su banku nebebuvo atliekamos, buvo vykdomi tik pavieniai mokėjimai¹⁰.

Kaip matyti iš pateiktų duomenų, 2024 m. birželio 28 d. el. laiške bankas, reaguodamas į pareiškėjo paliktą neigiamą atsiliepimą, be kitų aplinkybių, paminėjo pareiškėjo pareikštą nesutikimą dėl banko neįvykdyto Prašymo, tačiau prašė pareiškėjo patikslinti aplinkybes ir suformuluoti reikalavimą, kurie bankui nebuvo aiškūs. 2024 m. liepos 17 d. pareiškėjas bankui el. laišku nurodė, kad jam nebuvo suteikta galimybė gražinti vartojimo kreditą anksčiau nustatyto termino. 2024 m. liepos 30 d. el. laiške pareiškėjas nurodė, kad visas aplinkybes išdėstys rašytinėje pretenzijoje bankui, iki kurios pateikimo prašė stabdyti prievolių vykdymą pagal Kredito sutartį su banku. 2024 m. rugpjūčio 1 d. pareiškėjas banko el. paštu prašė užregistruoti jį vizitui padalinyje, banko atsakymas į šį kreipimąsi Lietuvos bankui nebuvo pateiktas.

2024 m. rugpjūčio 28 d. bankas el. laiške pareiškėjui nurodė, kad laukia išsamaus kreipimosi su kilusio ginčo aplinkybėmis ir reikalavimu, o pagrindo stabdyti Kredito sutarties su banku vykdymo neturi. Šią savo poziciją bankas pakartojo ir 2024 m. rugsėjo 18 d., kartu nurodydamas, kad pareiškėjas privalo mokėti įmokas pagal Kredito sutartį su banku bei padengti susidariusį įsiskolinimą (apie šias aplinkybes bankas nurodė pareiškėją informavęs ir 2024 m. rugpjūčio 28 d.). Bankas nurodė, kad pareiškėjui iki 2024 m. rugsėjo 23 d. neįvykdžius įsipareigojimų, Kredito sutartis su banku bus nutraukta ir pradėtas priverstinis skolos išieškojimas.

Pagal pateiktus duomenis 2024 m. spalio 25 d. iš pareiškėjo mokėjimo sąskaitų kitose įstaigose į mokėjimo sąskaitą banke buvo pervesta 1 314 Eur suma ir padengti vartojimo kredito įmokų, palūkanų ir delspinigių pagal Kredito sutartį su banku įsiskolinimai.

Pareiškėjas pateikė 2024 m. rugsėjo 17 d. PRBD duomenis, kuriuose nurodoma banko pateikta informacija, kad pareiškėjas 2024 m. birželio 26 d. pradėsė vartojimo kredito ir palūkanų dalies mokėjimo terminus („Neapmokėta paskolos ir palūkanų dalis, kurių mokėjimo terminas praleistas (Eur) - 759.2“).

Kaip minėta, pareiškėjas paskutinį kartą įmokas pagal Kredito sutartį su banku mokėjo 2024 m. gegužės mėn., taigi, 2024 m. birželio mėn. mėnesinės vartojimo kredito ir palūkanų įmokos pagal Kredito sutartį su banku jau nebuvo vykdomos¹¹. Minėti duomenys paneigia pareiškėjo teiginius, esą teikdamas duomenis į PRDB apie pradelstus pareiškėjo įsiskolinimus, bankas teikė duomenis apie neegzistuojančius įsipareigojimus.

Pažymėtina, kad šiuo atveju nėra pagrindo sutikti su pareiškėjo vertinimu, esą pats bankas nepriėmė tinkamo pareiškėjo prievolių pagal Kredito sutartį su banku įvykdymo.

Kaip minėta, pareiškėjas tinkamai nevykdė vartojimo kredito išankstinio gražinimo sąlygų – t. y. neužtikrino, kad jo paties nurodytą vartojimo kredito išankstinio gražinimo dieną jo mokėjimo sąskaitoje banke būtų reikalinga lėšų suma. Minėta suma atsirado tik antrą darbo dieną po pareiškėjo Prašyme nurodytos vartojimo kredito išankstinio gražinimo dienos. Vis dėlto, net ir tuomet pareiškėjas neveikė aktyviai, nesilaikė kitos prievolės šalies nurodymų, nebendradarbiavo su ja – t. y. ne tik neinformavo apie į pareiškėjo mokėjimo sąskaitą įskaitytas bendrovės pervestas lėšas, kurios buvo skirtos panaudoti vartojimo kredito išankstiniam gražinimui, tačiau ir pradėjo jas naudoti kitoms reikmėms, kol išleido didžiąją dalį banko suteikto vartojimo kredito refinansavimui skirtų bendrovės pervestų lėšų. Taigi, pareiškėjui be teisinio

¹⁰ 2024 m. birželio 26 d. sumokėta 0,64 Eur palūkanų; o 2024 m. spalio 2 d. atlikti delspinigių mokėjimai.

¹¹ Kaip minėta, pagal Kredito sutarties su banku 8 punktą įmokų mokėjimo diena – 26 d. Pagal mokėjimo grafiką mėnesinė kredito įmokos su palūkanomis suma nuo 2022 m. rugsėjo 26 d. iki 2027 m. birželio 26 d. – 253,28 Eur.

pagrindo sustabdžius prievolės vykdymą, bankas tokius pareiškėjo veiksmus pagrįstai laikė Kredito sutarties su banku pažeidimu, o pareiškėjo laiku nesumokėtas įmokas – pradelstais įsipareigojimais, apie kuriuos teikė informaciją į PRDB. Nors pareiškėjas teigia, esą jam buvo apsunkintos galimybės papildomai pasiskolinti dėl pablogėjusios jo kredito istorijos, ir tai lėmė papildomus pareiškėjo patirtus nuostolius, manytina, kad minėti sunkumai kilo dėl paties pareiškėjo veiksmų (neveikimo), tinkamai nevykdant Kredito sutarties su banku.

CK 6.246 straipsnio 1 dalyje nurodoma, kad civilinė atsakomybė atsiranda neįvykdžius įstatymuose ar sutartyje nustatytos pareigos (neteisėtas neveikimas) arba atlikus veiksmus, kuriuos įstatymai ar sutartis draudžia atlikti (neteisėtas veikimas), arba pažeidus bendro pobūdžio pareigą elgtis atidžiai ir rūpestingai.

Šiuo atveju, nenustačius nei neteisėto veikimo, nei neveikimo, nėra pagrindo laikyti, kad bankas veikė neteisėtai ir apribojo pareiškėjo galimybes grąžinti vartojimo kreditą anksčiau nustatyto termino ar vėliau, taip pat nėra pagrindo teigti, kad bankas nepagrįstai laikė, kad pareiškėjas tinkamai nevykdo prievolių mokėti įmokas pagal Kredito sutartį su banku.

Neteisėti veiksmai yra būtina sutartinės civilinės atsakomybės sąlyga, t. y., be neteisėtų veiksmų fakto nustatymo, nėra pagrindo sutartinei civilinei atsakomybei kilti ir pagrindo patirtai žalai atlyginti.

Nenustačius banko sutartinei civilinei atsakomybei kilti būtinų sąlygų, nevertinant kitų civilinės atsakomybės sąlygų, nėra pagrindo spręsti, kad pareiškėjo reikalavimas bankui atlyginti 8 478,30 Eur nuostolių sumą yra pagrįstas ir gali būti tenkinamas.

2. Dėl teisinių paslaugų išlaidų atlyginimo

Kaip minėta, pareiškėjas prašė rekomenduoti bankui atlyginti 8 470 Eur teisinių paslaugų išlaidų.

Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 4 dalyje nustatyta, kad priimant sprendimą dėl ginčo esmės turi būti sprendžiama dėl vartotojo patirtų išlaidų, susijusių su vartojimo ginčų neteisminio sprendimo procedūra (įskaitant būtinas ekspertizės arba laboratorinių tyrimų išlaidas, išlaidas advokato ar advokato padėjėjo pagalbai apmokėti ir vertimo išlaidas), atlyginimo proporcingai patenkintų vartotojo reikalavimų daliai. Identiškos nuostatos įtvirtintos ir Ginčų nagrinėjimo taisyklių 62 punkte.

Pareiškėjo bankui keliamas materialinio pobūdžio reikalavimas dėl žalos atlyginimo buvo atmestas kaip nepagrįstas, todėl, papildomai nevertinant kitų su reiškiamu teisinių išlaidų atlyginimo prašymu susijusių aspektų bei aplinkybių, darytina išvada, kad jo tenkinti pagrindo taip pat nėra.

Į esminius šalių išdėstytus argumentus atsakyta, o kiti šalių nurodyti argumentai neturi esminės reikšmės sprendimo teisėtumui ir pagrįstumui, todėl dėl jų Lietuvos bankas plačiau nepasisako. Lietuvos banko pareiga priimti motyvuotą sprendimą neturėtų būti suprantama kaip reikalavimas detalai atsakyti į kiekvieną šalių argumentą¹².

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjo X. X. reikalavimus.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl tapataus ginčo dalyko kreiptis į teismą įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio Lietuvos banko sprendimo apskundimu. Ginčo šalys turi pareigą pranešti Lietuvos bankui, jeigu viena iš ginčo šalių pareiškia ieškinį bendrosios

¹² Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2010 m. spalio 5 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-382/2010; 2010 m. gruodžio 20 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-536/2010 ir kt.

kompetencijos teismui, prašydama nagrinėti tapatų ginčą iš esmės.

Direktorius

Arūnas Raišutis